

JUNGOV TEST ASOCIJACIJA

Prof.dr Jasna Veljkovic

Ko je bio C.G. Jung

- Smatram da Vama, studentima 4. godine ne treba da govorim.
- Jedan od najvećih svetskih psiholog
- Tvorac analitičke psihologije
- Tvorac teorije simbola
- Pojmova kolektivnog nesvesnog
- Arhetipova....
- Nakon razlaza sa Frojdom krenuo je svojim posebnim putem razvoja...

JTA je test asocijacija čiji je on tvorac

- prilikom javljanja predstava asocijacije igraju važnu ulogu.
- Povezanost između dva doživljaja, koja ima za posledicu da ponovno javljanje jednog od ovih doživljaja izaziva obnavljanje i drugog doživljaja
- Aristotel je razlikovao 3 tipa asocijacija :
po dodiru, sličnosti i kontrastu

Asocijacije su

- osnov svih psihickih procesa
- Celokupni tok psihickih procesa pociva na asocijativnoj povezanosti dozivljaja ili
- na asocijaciji ideja
- Stoga odmah prelazimo na ovaj projektivni test koji je u upotrebi skoro stotinak godina

U upotrebi postoji više verzija ovog testa:

- 1) Originalni JTA-oko 100 reči-stimulusa
- 2) Kent-Rozanov-oko 50 reči
- 3) Rappaportova verzija-60 reči
 - Sastoje se iz jednog spiska reči, koje su birane prema kliničkom iskustvu.
 - Većinom su imenice i mali broj glagola.
 - Eksponiraju se po zadatom redosledu.
 - RV se beleži, ponašanje ispitanika i objašnjenje koje daju u vezi sa postavljenim pitanjima kada je ispitivaču reakcija nejasna.

Po Rappaportu:

- Sadržajni aspekt reči R je manje važan od formalnog aspekta, u šta se ubraja:
 1. Reakciono vreme
 2. Odnos reakcije prema stimulusu
 3. Odnos reakcije prema popularnoj tendenci
 4. Odnos ispitanika prema instrukciji

Instrukcija

- Je jednostvna gde se od ispitanika traži da da prvu reč koja mu padne na pamet kao spontanu reakciju na pročitane reči.
- Često ostaje nejasno da li ispitanik nije razumeo ili nije mogao da ispuni ono što se od njega instrukcijom zahtevalo.
- Ovo je za dobru dg.vrlo bitno.
- Zato je potrebno vršiti proveru,posebno na početku ispitivanja.

Psihološka analiza ponašanja na testu

- Vršena po principima dubinske psihologije.
- Rappaport predložio drugi način, po kome analiza asocijacija može da se vrši sa narednih aspekata:
 1. Pamćenja
 2. Formiranja pojmova
 3. Anticipacije

Odgovori sa aspekta pamćenja

- Svi intelektualni procesi imaju svoj spekt pamćenja(po Rappaportu).Ono se može analizirati i interpretirati sa teorijskih pozicija:
- Asocijativne teorije pamćenja(reči-stimulusi i reči-reakcije su povezani jer su u naranijem iskustvu ispitanika bile doživljene istovremeni ili u bliskoj sukcesiji-princip dodira
- Psihoanalitičke teorije pamćenja-asocijacije-reakcije predstavljaju samo reprezentante emocija, afekata i tendencija(nagona i konflikata).
- Rappaport je kao t.osnovu izabrao svoju modifikaciju ego-psihologije.

Determinante odgovora

- Asocijativna reč-reakcija je izolovani afekat.
- Odredjena je faktorima učenja(uslovljavanja) i faktorima nesvesnih procesa.
- Dinamičke faktore koji uslovljavaju određenu reakciju možemo predstaviti hijerarhijski.
- Na površini su stavovi(prema ispitivanju i ispitivaču).
- Dinamički faktori su : nagoni i potrebe, emocije i afekti i stavovi.

Determinante odgovora po Rappaportu

- Stavovi su i najčešći faktor neuspaha asocijativnog eksperimenta.
- Od velikog značaja je odnos između navedenih nivoa dinamičke hijerarhije.
- Ukoliko je odnos između ovih slojeva uskladjeniji, organizovaniji, utoliko je ego jači.
- Odnos između ovih nivoa dinamike Rappaport dakle interpretira pojmovima ega.

Determinante odgovora po Rappaportu

- Ego može da varira između polova:
- Integrisan-dezintegrisa
- Jak –slab
- Ima kontrolu-nema kontrolu
- Shodno ovakvoj interpretaciji, odlike ega će biti sledeće:
- Jak ego:kooperativan stav,uobičajene reakcije i “malo” poremećaja, slab ego-suprotno.

Odgovori sa aspekta formiranja pojmov

- Pri analizi test-ponašanja podjednaku važnost pridajemo i kognitivnom i konativnom aspektu.
- Kognitivni aspekt: pamćenje+proces formiranja pojmova
- Procesi mišljenja koje zahvatamo u asocijativnom eksperimentu, mogu se shvatiti kao izdvojeni segmenti uobičajenog procesa mišljenja, koje je karakteristično za neku osobu određenih oblika ličnosti i kulture.
- Ukoliko je veza između S i R udaljenija od uobičajenih, opravdaniji je zaključak o postojanju poremećaja.

Značenje termina “poremećaj”

- Se može shvatiti formalno i statistički ali i sadržinski, tj. teorijski
- Po Rappaportu svi poremećaji JTA se mogu uključiti u dve rubrike:
 1. Bliske, skućene , sužene
 2. UDALJENE, LABAVE I PREŠIROKE.

Bliske reakcije

- Ako razložimo proces mišljenja, imamo dve faze
 - a. Analitička(pripremna)
 - b. Sintetička,završna(koja vodi ka formiranju pojmova).

Bliske reakcije predstavljaju poremećaj asocijacija u analitičkoj fazi procesa mišljenja.

Bliska reakcija nastaje usled “kratkog spoja” u toku formiranja veze između stimulusa i reakcija.

Najčešće bliske reakcije:

1. Ponavljanje stimulusa u,esto davanja asocijacije
2. Reakcija u više reči koje predstavljaju parafrazu stimulusa
3. Ponavljanje stimulusa uz dodavanje ego-reference ili samo dodavanje ego-reference(kuća...moja kuća i sl.).
4. Reakcija je ista kao i stimulus samo je data u kombinaciji(vatra-vatrogasac)
5. Imenovanje predmeta u sobi kao reakcija.

Perseveracija

- Je poseban “slučaj” bliskih odgovora. To je ponavljanje istovetnih reakcija posle različitih stimulusa.
- Vrste perseverativnih odgovora:
 - a) Na sve “nezgodne” stimulse ispitanik odgovara sa istom reakcijom, pri čemu je odgovor dinamički evidentan
 - b) Iza šok-reakcije sledi produženo vreme reakcije na nizu sukcesivnih stimulusa (neurotična labilnost kontrole ega)
 - c) Besmislena, neadekvatna reakcija koja se ponavlja, mestimično i serijalno (indikator psihotičnog poremećaja).

Uzorci nastanka bliskih reakcija

- Između S(percepcije) i R(odgovor) odigravaju se složeni psihološki procesi koje nije lako dešifrovati povratno.
- Rappaport je pretpostavio da bliske reakcije kao i udaljene predstavljaju relativno inkompatibilne tendence ponašanja.
- Očekivao je bliske reakcije kod sledećih kategorija poremećaja:
 - Rigidno-kompulsivnih
 - Depresivnih
 - Nekih podgrupa shizofrenije

Udaljene reakcije

- Poremećaj u “ sintetičkoj”, tj. završnoj fazi formiranja pojmova.

Skala:

- Izraziti tip udaljene reakcije
- Viši stepen
- Visoki tepen

Uzroci udaljenih reakcija: ne pokazuju statistički značajnu razliku između depresivnih, rigidno-kompulsivnih sa jedne strane i shizofrenih sa druge strane.

Karakteristike udaljenih reakcija treba da su:

- Izraziti stepen:može se javiti i kod normalnih sa živahnim i fleksibilnim načinom mišljenja
- Viši stepen-shizoidna patologija mišljenja
- Kao obeležje shizofrenog poremećaja mišljenja u formi nepovezanih, neadekvatnih i bizarnih asocijacija.

Dijagnostička važnost dihotomije bliskih i udaljenih reakcija

- Zahteva poznavanje nekoliko pravila(po Rappaportu):
 - Ako je poremećaj asocijacija vezan za jedna odredjen konflikt(neurotični) poremećaj asocijacija biće mestimičan, parcijalan.
 - Ako je poremećaj dublji, ličnost je dezorganizovanija, a poremećaj asocijacija biće široko rasprostranjen i generalizovan.

Diferencijalna dijagnostika JTA:

- Nije moguća bez provere devijantnih odgovora.
- Proveriti: kako je do njih došlo
- Tražiti objašnjene od ispitanika
- Moramo biti obazrivi da preteranim proveravanjem ne narušimo atmosferu testiranja.
- Na osnovu JTA može se dati i dinamička analiza ličnosti. Za to je potrebno široko kliničko-psihološko znanje i iskustvo sa JTA.

Interpretacija odgovora

- Klinički instrument, sa psihometrijskog stanovišta izrazito grub.
- Psihometrijska obrada se završava pr imenom normi za pojedine stimulse u datom spisku.
- U većini slučajeva JTA se koristi prostom inspekcijom upadljivih R ili se izračunava odstupanje od prosečnog RV.

Interpretacija odgovora

- Korišćenje normi za pojedine S je nesumnjiv napredak.
- Odredjivanje dvijantnih R , bez kontrolnih odgovora je nepouzvano.
- Obrada JTA prema nekom sistemu kategorizacija reakcija.
- Reakcije se svrstavaju u određene kategorije koje imaju utvrđenu dijagnostičku vrednost, bilo u odnosu na nozološke kriterijume, ili u odnosu na dihotomiju.

Rappaportov model obrade

- Kombinacija normativnog i kvalitativno-klasifikacionog pristupa.
- Uporedo sa proučavanjem “normalnih” reakcija, tipičnih odgovora, izvršio je i klasifikaciju devijantnih R.
- Sve tipove devijantnih R je tretirao samo kao posebne slučajeve tendencije ka udaljenim tj. bliskim reakcijama.
- Nije predvideo kvantifikaciju.
- Procenjivanje se vrši slobodno-klinički.

